

GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
NA LATA 2022 – 2030
W GMINIE WIELGOMŁYNY

SPIS TREŚCI

I	Wstęp	3
II	Podstawy prawne	4
III	Uwarunkowania strategiczne i programowe	5
IV	Diagnoza	8
	1 Podstawowe dane o gminie	8
	2 Transport i komunikacja	10
	3 Sytuacja demograficzna	10
	4 Bezrobocie i rynek pracy	11
	5 Pomoc społeczna i rodzina	11
	6 Uzależnienia i problemy z tym związane	13
	7 Niepełnosprawność	15
	8 Edukacja i wychowanie	15
	9 Kultura, sport i rekreacja	15
V	Mocne i słabe strony w zakresie rozwiązywania problemów społecznych – szanse i zagrożenia	16
VI	Wizja i adresaci	19
VII	Cele i działania strategiczne	20
VIII	Cel strategiczny I	21
IX	Cel strategiczny II	23
X	Cel strategiczny III	26
XI	Podmioty realizujące, partnerzy i koordynator	28
XII	Wdrożenie, monitorowanie i ewaluacja strategii	29
XIII	Źródła i ramy finansowe	30
XIV	Prognoza zmian w zakresie objętym strategią	30

WSTĘP

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022 –2030 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Wielgomłyny, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Strategia zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej między innymi takimi jak: edukacja, polityka zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne, pomoc niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, polityka równego statusu kobiet i mężczyzn. Działania będą kierowane głównie do środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Zjawiska ubóstwa rodzin, związane z bezrobociem, problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, niedostatek materialny rodzin, w tym rodzin wielodzietnych, uzależnienia i przemoc w rodzinie to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym. Od skuteczności ich rozwiązywania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką stanowi Gmina. Systemowe podejście do rozwiązywania problemów rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce nie są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd, pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio na jednostkę, podejmuje się także pracę z całą rodziną. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022 –2030 jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom Gminy Wielgomłyny odpowiedniego poziomu życia i zabezpieczenia ich podstawowych potrzeb. Działania te będą kierowane głównie ku środowiskom, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Diagnoza problemów społecznych została sporządzona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgomłynach, we współpracy z wymienionymi niżej instytucjami przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych, analiz, doświadczenia, wiedzy i kompetencji z zakresu polityki społecznej.

Instytucje, z którymi podjęto współpracę celem sporządzenia niniejszej strategii:

1. Urząd Gminy Wielgomłyny,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Punkt Konsultacyjny działający przy GOPS w Wielgomłynach,
4. Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Wielgomłynach,
5. Gminny Ośrodek Zdrowia w Wielgomłynach,
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku,
7. Komenda Policji w Radomsku,
8. Powiatowy Urząd Pracy w Radomsku,
9. Kluby Sportowe,
10. Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Zawsze Razem” w Wielgomłynach,
11. Stowarzyszenie „Rudka nad Pilicą”,
12. Stowarzyszenie „Przyjaciele dla Krzętowa”.

Koordynatorem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgomłynach. Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w zależności od posiadanych przez Samorząd środków, jak i środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy na lata 2022-2030 w Gminie Wielgomłyn wynika z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ponadto, do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą, m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 13 października 1998r o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe

UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2030 w Gminie Wielgomłyny pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju –Polska 2030.Trzecia fala nowoczesności,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027,
- Strategia Rozwoju Gminy Wielgomłyny lata 2015-2023.

Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju jest przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Wspomniane cele mają doprowadzić do tego aby:

1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie,
2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo,
3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt,
4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie,
5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt,
6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi,
7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie,
8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi,
9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność,
10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami,
11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu,
12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji,
13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom,
14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony,
15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej,
16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu,

17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Polska perspektywa działań na rzecz Agendy 2030 została sformułowana w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi kraju, wskazując cele i niezbędne działania, instrumenty realizacyjne i kluczowe projekty zapewniające jej wdrożenie. Dokument ustala także system koordynacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki i społeczeństwem. Strategia przedstawia nowy model rozwoju, tj. rozwój odpowiedzialny, czyli taki, który budując siłę konkurencyjną z wykorzystaniem nowych czynników wzrostu, zapewnia udział i korzyści wszystkim grupom społecznym zamieszkującym różne miejsca naszego kraju.

Jednocześnie w nowym modelu potrzeby obecnego pokolenia będą realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń. Głównym celem wszystkich działań i przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwanym efektem realizacji strategii będzie zwiększenie zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju –Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Głównym celem wspomnianego dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu uzależniono od podjęcia działań w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. W każdym z tych obszarów zostały określone strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono sprecyzowanymi kierunkami interwencji.

Do celów rozwojowych zaliczono następujące cele:

1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji,
2. Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym,
3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki,
4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki,
5. Stworzenie Polski Cyfrowej,
6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”,
7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,
8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych,
9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego,
10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej,
11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku, w którym

odzwierciedlenie znajdują określone w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony” postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Strategia jest punktem odniesienia dla Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, będąc zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrz regionalne. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście ma się przełożyć na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju. Jednym z celów dokumentu jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo; wskazano w nim obszary strategicznej interwencji, które otrzymają szczególne wsparcie (tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej). Strategia wspiera konkurencyjność regionów zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Istotny nacisk położono w niej również na rozwijanie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspierania powiązań pomiędzy lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki. W tym kontekście zakładając zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej, stworzono w dokumencie warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 są elementem prac nad Umową Partnerstwa oraz krajowych i regionalnych programów operacyjnych dla interwencji finansowanych przez Europejskie Fundusze Inwestycyjne i Strukturalne w latach 2021-2027. Dokument zawiera m.in. wyzwania i cele rozwojowe kraju, w tym diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Polski, cele rozwojowe kraju w perspektywie do roku 2030, opis podejścia terytorialnego oraz matrycę potrzeb na lata 2021-2027 oraz uzasadnienie wyboru realizacji 5 celów Polityki Spójności na lata 2021-2027: 1. Bardziej inteligentna Europa, 2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa, 3. Lepiej połączona Europa, 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, 5. Europa bliżej obywateli. Dokument obejmuje również opis warunków podstawowych, których spełnienie determinuje możliwość uruchomienia środków w poszczególnych celach polityki w kolejnej perspektywie, opis mechanizmów koordynacji i komplementarności polityki spójności z innymi politykami Unii Europejskiej, tj. Wspólną Polityką Rolną i Wspólną Polityką Rybołówstwa oraz instrumentami finansowanymi z Unii Europejskiej, tj. programami zarządzanymi centralnie przez Komisję Europejską, zarys finansowania programów operacyjnych w ramach Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, katalog programów operacyjnych w Polsce w latach 2021-2027 oraz opis systemu instytucjonalnego służącego realizacji Umowy Partnerstwa. W latach 2021-2027 w ramach Polityki Spójności możliwe będzie finansowanie przedsięwzięć ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności. Proponowane programy operacyjne obejmują: program operacyjny w zakresie infrastruktury transportu, energetyki i środowiska, zdrowia, kultury, nauki i edukacji oraz spraw społecznych, program(-y) operacyjny(-ne) w zakresie badań, rozwoju oraz innowacyjności oraz rozwoju cyfrowego, program operacyjny w zakresie

rozwoju kapitału ludzkiego, program operacyjny w zakresie województw wschodniej Polski, program operacyjny w zakresie wspierania regionów z deficytem obszarów słabszych gospodarczo, program operacyjny Pomoc Techniczna oraz 16 regionalnych programów operacyjnych. W okresie programowania 2021-2027 zaproponowano również nowe rozwiązanie w postaci Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, którego zadaniem ma być wspieranie działań na rzecz ograniczenia negatywnych skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych związanych z odejściem od węgla i zaadoptowanie się do nowych warunków.

Strategia Rozwoju Gminy Wielgomłyny lata 2015-2023 jest podstawowym dokumentem strategicznym wyznaczającym kierunki rozwoju gminy. W oparciu o diagnozę stanu gminy, określono kierunki rozwoju gminy, formułując wyzwania, cele strategiczne i projekty, a także **sformowano następującą wizję dla gminy:**

„Wielgomłyny gminą zrównoważonego rozwoju z dynamicznie rozwijającą się turystyką wiejską, przyrodniczą i aktywną, dzięki promocji oraz wykorzystaniu istniejących walorów krajobrazowych i przyrodniczych, dbającą o rozwój rolnictwa i poszanowania środowiska naturalnego”.

W celu realizacji wizji wyznaczono następujące wyzwania:

- a) Wsparcie rozwoju turystyki wiejskiej na terenie gminy Wielgomłyny poprzez wykorzystanie położenia w dolinie Pilicy, na obszarach cennych przyrodniczo;
- b) Budowa infrastruktury technicznej oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej w gminie;
- c) Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez realizację inwestycji w zakresie kultury i sportu.

W celu uzyskania harmonijnych powiązań łączących poszczególne poziomy planów operacyjnych, opisano je w następującym układzie:

- wyzwania (odpowiadające na pytanie – co chcemy osiągnąć?);
- cele strategiczne (w jaki sposób to osiągniemy?);
- zadania (co zrobimy, żeby to osiągnąć?).

Strategia Rozwoju gminy Wielgomłyny definiuje kluczowe kierunki rozwoju gminy, będące odpowiedzią na wytypowane główne wyzwania rozwojowe.

DIAGNOZA

1. Podstawowe dane o gminie.

Gmina Wielgomłyny położona jest w województwie łódzkim, w powiecie radomszczańskim. Znaczna część jej granic ma naturalny charakter. Na wschodzie wyznacza ją rzeka Pilica, na południu duże kompleksy leśne, na północy przechodzi wierzchołkiem góry Chełmo (323m n.p.m.). Z zachodu na wschód, przez obszar gminy, przepływa rzeczka Biestrzykówka, nad którą położone są liczne wsie. Pofałdowane tereny otaczające Wielgomłyny zalicza się do większej jednostki geograficznej, zwanej Wzgórzami Radomszczańskimi. Gmina liczy 4404 mieszkańców (stan na 31.12.2021r.), ma powierzchnię ponad 123,07 km² i charakter rolniczy.

Najstarsze wiadomości historyczne pochodzą z 1369 roku - wymieniano wówczas nazwę wsi "Welgy Mlyn". W XVI w. we wsi były dwa młyny wodne. Wielgomłyny w XV wieku były

własnością rodziny Koniecpolskich herbu Pobóg, którzy uposażyli tutejszą parafię i klasztor paulinów.

Klasztor ufundowali w latach 1465-1466 Jakub Koniecpolski kanonik gnieźnieński i proboszcz parafii św. Floriana w Krakowie oraz jego matka Dorota z Sienna. W XVII wieku klasztor rozbudowano. Obecnie jest to budynek piętrowy w stylu barokowym. W 1819 r. klasztor skasowano, w 1823 r. przywrócono paulinom ich własność, by w 1864 r. ponownie całkowicie go zlikwidować. Paulini przejęli zaniedbany klasztor i kościół w 1987 r. i przystąpili do gruntownych prac konserwatorsko-remontowych.

Obecny kościół w Wielgomłynach zbudowano w miejscu starego drewnianego. Pierwotna budowla miała formę gotycką, później została częściowo przebudowana w stylu barokowym. Do dziś w kościele i klasztorze zachowało się wiele cennych zabytków i fragmentów architektonicznych, takich jak: kamienne nadproże (z połowy XV w.) nad wejściem do refektarza, ozdobione herbem Koniecpolskich "Pobóg", a także kamienna chrzcielnica z 2 połowy XV w. ozdobiona licznymi ornamentami i herbami. Jednym z nielicznych zachowanych dzieł sztuki jest Pieta, drewniana rzeźba pochodząca z początków XV w.

Na terenie gminy zachowało się też wiele innych ciekawych zabytkowych obiektów. Są to drewniany kościół z 1773 r. w Niedośpielinie, XIX-wieczny dwór w Sokolej Górze i pochodzący z tego samego okresu dwór w Odrowążu. Ten ostatni był siedzibą Antoniny Malewskiej utalentowanej malarki z początku XX wieku. W otaczającym dwór parku rośnie jeden z najstarszych cisów w Polsce.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 18 sołectw: Goszczowa, Karczów, Kruszyna, Krzętów, Myśliwczów, Niedośpielin, Perzyny, Pratkowice, Rogi, Rudka, Trzebce, Wielgomłyny, Wielgomłyny Kolonia, Wola Kuźniewska, Wola Życińska, Zagórze, Zalesie.

Gmina graniczy z następującymi gminami: Kluczewsko, Kobiele Wielkie, Masłowice, Przedbórz i Żytno.

Wielgomłyny to gmina wiejska. W latach 1975 – 1998 położona była w woj. piotrkowskim.

Siedziba gminy to Wielgomłyny.

2. Transport i komunikacja

Gmina Wielgomłyny ma dobre połączenia komunikacyjne – Piotrków Tryb., Częstochowa, Radomsko, Włoszczowa.

Wielgomłyny, pełniące funkcję ośrodka administracyjnego gminy, położone są w odległości 22 km od Radomska (miasta powiatowego) i 120 km od stolicy województwa – Łodzi. Komunikację publiczną w gminie zapewnia Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Radomsko Sp. z o. o.

Ocenia się, że z trudnościami w dostępie do publicznej komunikacji borykają się mieszkańcy miejscowości: Błonie, Wola Życińska, Maksymów, Grabowie, Pratkowice; Kubiki; natomiast mieszkańcy pozostałych miejscowości w gminie mają dobre połączenia komunikacyjne.

3. Sytuacja demograficzna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego od 2016 roku liczba ludności w Gminie Wielgomłyny stale maleje. Między 31.12.2016r a 31.12.2021r populacja ludności w gminie zmalała o 294 osoby.

Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Data	Ludność ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Różnica
31.12.2016r.	4698	2422	2276	-
31.12.2017r.	4670	2413	2257	28
31.12.2018r.	4596	2370	2226	74
31.12.2019r.	4546	2347	2199	50
31.12.2020r.	4463	2303	2160	83
31.12.2021r.	4404	2270	2134	59

4. Bezrobocie i rynek pracy

Przemiany społeczno – gospodarcze zachodzące w kraju wpłynęły niekorzystnie na sytuację mieszkańców naszej gminy, poprzez nasilenie się wielu kwestii społecznych. Na uwagę zasługuje tu bezrobocie i niekorzystne zmiany na rynku pracy. Zjawisko bezrobocia dotyka wszystkie grupy wiekowe i zawodowe, niezależnie od wykształcenia i płci.

Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Przymusowe pozostawanie bez pracy oraz niemożność znalezienia ponownego zatrudnienia powoli i systematycznie pozbawiają poczucia własnej wartości. Stres i utrata stabilizacji powodują często niemożność podejmowania racjonalnych decyzji. Pojawia się apatia i zniechęcenie. Okres bezrobocia oznacza radykalną zmianę rozkładu czasu w ciągu dnia. Bezrobotni mężczyźni często sięgają po używki, głównie w celu rozładowania stresu. Osoby o niewielkich szansach na rynku pracy (brak kwalifikacji, zaawansowany wiek) dostrzegają raczej nadmiar wolnego czasu i rodzące się przygnębienie, a rozczarowanie lub stres leczą alkoholem lub nikotyną. Złe warunki materialne są jednym z głównych czynników wywołujących stany depresyjne związane z poczuciem braku stabilizacji bezpieczeństwa społecznego.

Sprawami bezrobocia i przeciwdziałaniem temu zjawisku na terenie Wielgomłynny zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Radomsku. Działania tej instytucji nie są jednak do końca skuteczne, ze względu na niewielki przyrost nowych miejsc pracy oraz brak firm realizujących formę zatrudniania socjalnego, która jest szczególnie korzystna w przypadku osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Liczba bezrobotnych w latach 2016 - 2021

Rok m-c grudzień	Liczba osób bezrobotnych wg PUP Radomsko	w tym kobiet	zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy
2016	119	67	56
2017	100	61	52
2018	83	53	42
2019	66	42	23
2020	81	46	26
2021	78	51	26

5. Pomoc społeczna i rodzina

Pomoc społeczna jest określana jako „instytucja polityki społecznej Państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia”. Zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej, ośrodki pomocy społecznej zatrudniają pracowników socjalnych, jako realizatorów pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgomłynach powołany został Uchwałą Nr XII/45/90 Gminnej Rady Narodowej w Wielgomłynach z dnia 31.03.1990 roku. Ośrodek obejmuje swoim działaniem teren całej gminy. W 2021 roku pracę wykonywało

13 pracowników: kierownik, 3 pracowników socjalnych, 2 opiekunki GOPS, 1 asystent rodziny, 1 pracownik działu świadczeń rodzinnych i księgowości, 1 pracownik działu świadczeń wychowawczych 500+, 1 pomoc administracyjna, 1 informatyk ½ etatu; 1 pracownik do spraw kadrowych 1/8 etatu oraz 1 pracownik obsługi ½ etatu.

Pomoc społeczna udzielana jest na wniosek osoby zainteresowanej oraz z urzędu, a informacje o osobach wymagających pomocy uzyskiwane są z różnych źródeł, na przykład od sołtysów, radnych, szkół, policji, kuratorów, pielęgniarek środowiskowych. Na podstawie zgłoszenia pracownicy socjalni przeprowadzają wywiad środowiskowy w terenie, a następnie, po zebraniu niezbędnych dokumentów, określone są przyczyny i problemy dominujące oraz wnioskuje się o udzielenie pomocy w zależności od indywidualnej sprawy.

W 2021r z pomocy społecznej skorzystało 188 osób, w tym świadczenia pieniężne 111 osób, świadczenia niepieniężne 85 osób.

Pełne zestawienie środowisk objętych pomocą według powodów zawiera poniższa tabela.

Liczba środowisk objętych pomocą społeczną (według powodów) w 2021 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	107	223
Sieroctwo	-	-
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	28	148
Bezrobocie	45	90
Niepełnosprawność	56	96
Długotrwała choroba	108	241
Rodziny niepełne	16	51
Rodziny wielodzietne	27	149
Przemoc w rodzinie	-	-
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	-	-
Alkoholizm	32	41
Narkomania	-	-
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	2
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-
Zdarzenie losowe	8	11
Sytuacja kryzysowa	-	-

Dane dotyczące udzielonych świadczeń w 2021r zostały umieszczone w poniższej tabeli.

Świadczenia z pomocy społecznej w 2021r

Lp.	Rodzaj świadczenia	L. osób	L. świadczeń	Kwota w zł
1	Zasiłki stałe	45	467	268.457
2	Zasiłki okresowe	37	166	66.673
3	Zasiłki celowe	15	41	6.515
4	Usługi opiekuńcze	12	2.195	123.823
5	Opłaty za domy pomocy społecznej	3	26	60.002
6	Opłaty za schronisko dla bezdomnych	3	-	10.361
7	Dożywianie dzieci w szkołach	80	9.250	26.872

8	Dożywianie w schronisku dla osób bezdomnych	1	334	8.576
10	Zasiłki celowe z programu „Posiłek w szkole i w domu”	34	125	17.467
11	Składka na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających zasiłki stałe	36	377	20.163
12	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	8	8	5.000

Zasiłki rodzinne z systemem dodatków, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, zasiłki dla opiekunów, świadczenia rodzicielskie, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe zostały przyznane 223 rodzinom. Wyplacono 9.493 świadczenia na kwotę 2.225.649,06 zł. Koszty obsługi tego zadania wyniosły 64.886,91 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostały przyznane dla 37 osób. Wyplacono 409 świadczeń na kwotę 168.424,11 zł. Koszty obsługi zadania wyniosły 5.052,00 zł. Dla 22 osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne były także odprowadzane składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zaplacono 223 składki na kwotę 39.120,61 zł.

Świadczenie wychowawcze 500+ zostało przyznane dla 495 rodzin (804 dzieci). Wyplacono 9.008 świadczeń na kwotę 4.483.846,10 zł, koszty obsługi tego zadania to 38.208,46 zł.

Dodatki mieszkaniowe wypłacane były dla 3 rodzin – wydatkowano 7.520,96 zł.

Rządowy program „Dobry start”, czyli jednorazowe świadczenie w kwocie 300 zł na jednego ucznia od 7 roku życia do ukończenia 20 lat. Ta forma pomocy została przekazana do ZUS. Jednak w 2021 roku GOPS wydał środki na zakup licencji do programu komputerowego, która była niezbędna do celów głównie statystycznych. Na ten cel wydaliśmy 715,86 zł.

Z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów – stypendia szkolne skorzystało 70 uczniów na kwotę 77.666,28 zł.

Przez cały 2021r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wielgomłynach swoje zadania realizował ASYSTENT RODZINY. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09.06.2011r. praca asystenta rodziny ma na celu pomoc w przezwyciężeniu trudnej sytuacji rodzinnej. Praca asystenta opierać się powinna na bezpośrednim kontakcie z klientami w ich miejscu zamieszkania. W związku z powyższym częste wyjazdy w teren są niezbędne dla prawidłowej realizacji zadań asystenta rodziny. Asystent Rodziny w 2021r miał pod opieką 13 rodzin.

W 2021 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgomłynach poniósł koszty w wysokości **74.193,39 zł** z tytułu przebywania jednego dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej oraz trojga dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Z Karty Dużej Rodziny w 2021r korzystało 14 rodzin. Wydano 35 kart.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców w wieku senioralnym, władze samorządowe nieodpłatnie udostępniają pomieszczenia w Gminnym Ośrodku Kultury

i Sportu w Wielgomłynach na spotkania członków Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów „Zawsze Razem”.

6. Uzależnienia i problemy z tym związane

Jedną z poważnych kwestii społecznych, będących powodem problemów osobistych i rodzinnych są uzależnienia od psychoaktywnych substancji chemicznych (alkoholu, narkotyków, leków, nikotyny).

Według najnowszej klasyfikacji zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą chroniczną i postępującą, która zaczyna się i rozwija bez świadomości osoby zainteresowanej, polega na niekontrolowanym piciu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci. Charakteryzują ją przede wszystkim takie zjawiska jak:

- codienne picie alkoholu w celu utrzymania zadawalającego funkcjonowania;
- regularne, ale ograniczone do weekendów picie dużych ilości alkoholu;
- ciągi picia występujące naprzemiennie z okresami trzeźwości;
- objawy abstynencyjne;
- zmiany tolerancji na alkohol;
- utrata kontroli nad piciem;
- zaburzenia pamięci i świadomości;
- nawroty picia po próbach utrzymania okresowej abstynencji.

O uzależnieniu od alkoholu możemy mówić wówczas, gdy co najmniej trzy spośród wymienionych objawów występowały, co najmniej przez 1 miesiąc w ciągu ostatniego roku. Nadużywanie alkoholu bardzo często wynika z nieumiejętności radzenia sobie z problemami, jakie niesie życie i w ostateczności do fizycznego i psychicznego wyniszczenia jednostki. Alkoholik jest osobą niedojrzałą emocjonalnie, skłoną do wahań i zmiennych reakcji zazdrości i rozpacz, które mogą prowadzić do gwałtownych, nieprzemyślanych zachowań.

Nadmierne spożywanie alkoholu znajduje swoje odbicie nie tylko w życiu jednostki, ale także w życiu społeczeństwa. Problemy, których przyczyną jest alkohol mogą pojawiać się w różnych dziedzinach. Można mówić o następstwach rodzinnych, problemach w pracy, łamaniu porządku publicznego.

Nadużywanie alkoholu w Polsce jest jedną z głównych przyczyn rozwodów. Bardzo ważnym skutkiem nadużywania alkoholu jest pogarszanie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny. Nie bez znaczenia jest wpływ alkoholizmu rodzica na rozwój dzieci, które żyją w atmosferze ciągłego niepokoju, lęku i napięcia. Uczą się destruktywnych zachowań. W wyniku trudnych doświadczeń życiowych grozi im dezintegracja osobowości manifestująca się w różnego typu zaburzeniach emocjonalnych.

Sprawami związanymi z problemem uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Wielgomłyny zajmuje się Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w liczbie 8 osób, która w miarę możliwości zaspakaja potrzeby w tym zakresie. Ponadto ciągle niedostateczna jest wiedza społeczeństwa z zakresu zdrowego trybu życia oraz szkodliwości nadużywania alkoholu oraz innych używek.

Na terenie Gminy Wielgomłyny działa także Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy oraz rodzin, w których występują problemy alkoholowe.

W 2021 roku na terenie gminy było 20 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:

- * 17 punktów z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży;
- * 3 punkty z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży.

Do Gminnej Komisji do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2021 roku wpłynęło 5 podań od członków rodzin osób nadmiernie pijących alkohol z prośbą o interwencję. W stosunku do 3 osób zostały skierowane wnioski do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

7. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność to jedna z głównych kwestii społecznych, która utrudnia funkcjonowanie coraz większej liczbie ludzi. Mówiąc o osobach niepełnosprawnych, mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczony przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, komisję przy ZUS, KRUS, także inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne uznać należy osoby, których stan fizyczny i umysłowy powoduje trwale lub długotrwałe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryterium. Osoby i rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności, z powodu barier architektonicznych i społecznych, nie mogą w pełni korzystać z dobrodziejstw życia społecznego oraz przysługujących im praw, co w efekcie prowadzi do ich społecznego wykluczenia.

W bazie danych ośrodka znajdują się 142 osoby niepełnosprawne stale mieszkające na terenie gminy, w tym: niepełnosprawnych osób dorosłych jest 124, a dzieci jest 18 osób. Natomiast niepełnosprawnych w stopniu znacznym jest 97 osób, a w stopniu umiarkowanym 45 osób.

8. Edukacja i wychowanie.

Dostęp do edukacji, i to już od okresu przedszkolnego ma istotny wpływ na poziom i jakość życia mieszkańców, a tym samym funkcjonowanie całej sfery społecznej. Swobodny dostęp do przedszkoli umożliwia podjęcie zatrudnienia przez rodziców, a tym samym służy włączeniu społecznemu i może przyczyniać się do ograniczenia sfery ubóstwa.

Infrastruktura opiekuńcza i oświatowa na terenie Gminy Wielgomłyny obejmuje przedszkole i szkoły podstawowe (w tym z oddziałami przedszkolnymi).

Opiekę dzieciom w wieku przedszkolnym zapewniają Przedszkolne Gminne w Wielgomłynach, którego obiekt znajduje się przy ul. Radomszczańskiej 9 oraz oddziały przedszkolne działające przy szkołach podstawowych, do których należą:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Wielgomłynach
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzętowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Zagórze.

W szkołach zapewnia się uczniom i dzieciom w oddziałach przedszkolnych opiekę psychologiczno-pedagogiczną i specjalistyczną zgodnie ze wskazaniem poradni psychologiczno-pedagogicznej określonymi w orzeczeniach lub opiniach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych oraz według rozpoznanych potrzeb. W szczególności zatrudnia się specjalistów: pedagoga, psychologa, logopedę, nauczycieli wspomagających proces kształcenia. Prowadzi się nauczanie indywidualne, zajęcia rewalidacyjne.

9. Kultura, sport i rekreacja.

Kultura jest źródłem rozwoju społecznego ponieważ poprzez świat wartości, legitymizuje struktury społeczne i oczekiwane kierunki ich przemian podejmowane przez człowieka jako członka społeczności i twórcy kultury, ale w dialektycznym procesie wzajemnych interakcji

w procesach socjalizacji i wychowania - człowiek jest też przez kulturę modelowany w cechach swoich postaw i sposobach uczestnictwa w rytmach życia społecznego.

Upowszechnianiem kultury w Gminie Wielgomłyny zajmują się Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Wielgomłynach z filią w Zagórzcu, Gminna Biblioteka Publiczna w Wielgomłynach a także 12 Kół Gospodyń Wiejskich, które aktywnie uczestniczą w życiu społecznym gminy. Poza tym w dziewięciu miejscowościach na terenie gminy są świetlice wiejskie.

Podstawowym zadaniem GOKiS w Wielgomłynach jest zaspokajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczeństwa poprzez tworzenie i upowszechnianie różnych dziedzin kultury i sportu oraz sztuki profesjonalnej i amatorskiej. Do szczególnych zadań GOKiS należy:

- 1) tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania kulturą i sztuką;
 - 2) rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych;
 - 3) tworzenie warunków do rozwoju folkloru, rękodzieła ludowego i artystycznego;
 - 4) rozbudowę, unowocześnianie posiadanej bazy materialnej służącej realizacji zadań statutowych w dziedzinie udostępniania dóbr kultury;
 - 5) współorganizowanie przedsięwzięć mających na celu promowanie gminy Wielgomłyny;
 - 6) programowanie, koordynacja i realizacja zadań z zakresu sportu, turystyki i rekreacji.
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu współpracuje ze Stowarzyszeniem Emerytów i Rencistów „Zawsze Razem” w Wielgomłynach, Stowarzyszeniem „Przyjaciele dla Krzętowa” oraz Stowarzyszeniem „Rudka nad Pilicą”.

MOCNE I SŁABE STRONY GMINY W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH – SZANSE I ZAGROŻENIA

Jedną z podstawowych metod strategicznych polegającą na ocenie elementów, które należy wykorzystać lub też eliminować podczas realizacji zadań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych jest analiza mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń.

MOCNE STRONY to wszystkie atuty, które w sposób pozytywny wyróżniają gminę wśród innych oraz wspomagają rozwój i osłabiają zagrożenie. Elementy te należy szczególnie pielęgnować i wzmacniać.

SŁABE STRONY to wszelkiego rodzaju braki oraz ograniczenia mogące utrudnić lub uniemożliwić realizację celów strategicznych.

Mocne i słabe strony w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- system pomocy społecznej zapewniający wsparcie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej; - dobra organizacja pracy w ośrodku pomocy społecznej; - wykształcona i stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pracowników OPS; - dobra organizacja pracy jednostek organizacyjnych gminy i administracji publicznej;	- bierne podejście świadczeniobiorców w rozwiązywaniu problemów życiowych; - przejmowanie negatywnych wzorców zachowań od rodziców przez dorosłe już dzieci; - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej; - zanik autorytetów moralnych; - stereotyp wizerunku pomocy społecznej;

- współpraca podmiotów zajmujących się problematyką społeczną; - wspieranie przez samorząd organizacji pozarządowych; - zatrudnienie w OPS asystenta rodziny; - malejąca liczba świadczeniobiorców; - dobrze rozwinięta pozarolnicza działalność gospodarcza; - stosunkowo niskie koszty utrzymania; - cztery stowarzyszenia; - klub sportowy; - różnorodność zasobów przyrodniczych i krajobrazowych; - prężnie działający Gminny Ośrodek Kultury i Sportu z filią w Zagórze; - dobrze rozwinięta sieć świetlic wiejskich; - dwa duże zakłady mięsne dające zatrudnienie i możliwość wynajęcia mieszkań w przyzakładowych blokach; - pięć dużych przedsiębiorstw handlowo usługowych oferujących sprzedaż opału, materiałów budowlanych itp.; - prężnie działające Koła Gospodyń Wiejskich w 12 miejscowościach na terenie gminy; - prężnie działające Ochotnicze Straże Pożarne w 13 miejscowościach na terenie gminy; - hala sportowa oraz dwie sale gimnastyczne; - Gminny Ośrodek Zdrowia; - dobrze rozwinięte placówki oświatowe - trzy szkoły podstawowe, przedszkole;	- niski poziom wynagrodzeń; - brak mieszkań socjalnych; - brak ogrzewalni, noclegowni dla osób bezdomnych; - poczucie bezkarności osób naruszających prawo; - brak pomocy specjalistów – psycholog, interwent kryzysowy; - brak poradni odwykowej; - brak ośrodka interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy; - brak świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych na terenie gminy; - niska aktywność społeczna mieszkańców gminy; - rozluźnienie więzi społecznych; - niechęć do podejmowania leczenia przez uzależnionych oraz współpracy w tym zakresie przez współuzależnionych; - niewydolność wychowawcza rodzin; - rutyna osób zajmujących się pracą na rzecz rozwiązywania problemów społecznych; - wzrost zapotrzebowania na pobyt w DPS; - stałe zwiększanie zadań OPS; - duży odsetek osób bezrobotnych długotrwale w wieku 45 – 55 lat z niskim poziomem wykształcenia; - starzenie się społeczeństwa; - niechęć społeczeństwa do zmiany sytuacji; - nieskoordynowane działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych;
--	--

- bank i lecznica zwierząt; - gminna biblioteka; - trzy kościoły – cztery parafie; - możliwość pozyskania środków z Unii Europejskiej; - prężnie działająca piekarnia;	- niechęć mieszkańców oraz przedstawicieli instytucji w niektórych działaniach, - degradacja wzorców i wartości rodzinnych;
--	--

SZANSE są to wszelkie istniejące, lub przewidywane procesy, zjawiska i trendy zachodzące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się impulsem do rozwoju.
 ZAGROŻENIA to wszystkie procesy, zjawiska i trendy zachodzące w otoczeniu, które stanowią lub stanowić mogą barierę w rozwoju

SZANSE	ZAGROŻENIA
- dostęp do funduszy Unii Europejskiej; - tworzenie i realizacja programów aktywizujących społeczność lokalną; - pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury; - wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii; - rozwój lokalnej przedsiębiorczości; - ukierunkowanie na ochronę środowiska; - kapitał ludzki – wzrost aktywności społecznej, liderzy lokalni, autorytety; - wspieranie zatrudnienia osób bezrobotnych – roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne; - rozwój technologii związanych z Internetem; - udział w programach i projektach skierowanych do rodzin, dzieci i młodzieży; - wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów przemocy i uzależnień;	- obciążenie Gminy nowymi zadaniami bez zabezpieczenia środków na ich realizację; - znaczny odsetek ludzi starszych; - bezrobocie faktyczne, a ukryte; - długotrwałe korzystanie z różnych form pomocy; - tzw. „dziedziczenie biedy”; - migracja mieszkańców poza granice Gminy; - wzrost zachowań depresyjnych; - rosnąca liczba osób uzależnionych; - niewydolność wychowawcza rodziców; - bezradność i bierność w rozwiązywaniu problemów życiowych; - rosnąca skala potrzeb finansowych i organizacyjnych na zadania z zakresu pomocy społecznej; - niespójność przepisów prawa, stałe zmiany, trudności interpretacyjne;

- ożywienie działalności organizacji pozarządowych;	- samotność, izolacja społeczna, dyskryminacja, marginalizacja i wykluczenie osób niepełnosprawnych i starszych;
- stałe szkolenie i doskonalenie zawodowe pracowników samorządowych;	- znieczulica na problemy innych;
- wzrost społecznej akceptacji osób starszych i niepełnosprawnych;	- degradacja wzorców i wartości rodziny;
- wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa;	- niechęć ludzi do zmiany;
	- konsumpcyjny styl życia.

WIZJA I ADRESACI

Wizja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Wielgomłyny została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych (problemowych). „Gminę Wielgomłyny należy postrzegać jako miejsce, w którym liczy się środowisko naturalne, rozwijany jest wewnętrzny potencjał gospodarczy i społeczny, a mieszkańcy czują się jak w domu, tworząc zintegrowaną lokalną społeczność, dobrze połączoną z otoczeniem zewnętrznym”. Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie misji, w której za największe wyzwanie uznaje się wspomaganie potrzebujących i zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkańców Gminy Wielgomłyny.

MISJĄ proponowanej strategii jest:

„POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY POPRZECZ ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO, DĄŻENIE DO INTEGRACJI SPOŁECZNEJ ORAZ TWORZENIE RÓWNYCH SZANS ROZWOJU OSOBISTEGO, SPOŁECZNEGO I ZAWODOWEGO”

Misja ta ma być realizowana poprzez:

- zapewnienie wszystkim potrzebującym odpowiedniej pomocy finansowej, rzeczowej lub usługowej;
- zapewnienie dostępu do szeroko pojętego poradnictwa;
- integrację społeczną różnych grup społecznych;
- przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia;
- wspieranie grup szczególnego ryzyka i zapobieganie ich wykluczeniu społecznemu;
- wspieranie lokalnych inicjatyw;
- szerzenie edukacji ustawicznej;
- wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży;
- zapewnienie dostępu do informacji.

Działania te prowadzone są w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców gminy przy wykorzystaniu istniejącego potencjału ludzkiego i instytucjonalnego.

Kluczowym zadaniem władz Gminy Wielgomłyny jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z takich czy innych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im

szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki.

Zgodnie z powyższym założeniem, adresatami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są mieszkańcy Gminy Wielgomłyny, zarówno osoby samotne jak i rodziny, którzy wymagają pomocy w odzyskaniu sił, wiary w siebie i zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

CELE I DZIAŁANIA STRATEGICZNE

Właściwa realizacja działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i przeciwdziałania pojawianiu się nowych zagrożeń wymaga zarządzania strategicznego – wytyczenia celów strategicznych, działań prowadzących do realizacji celów, sposobów realizacji tych działań oraz wskaźników obrazujących realizację zaplanowanych działań. W oparciu o dane zgromadzone na etapie prac diagnostycznych umożliwiające określenie najważniejszych problemów społecznych i prognozę ich zmian opracowano cele i działania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Określenie działań strategicznych zmierza w kierunku zabezpieczenia potrzeb socjalnych jednostek i rodzin.

Głównym celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wsparcie mieszkańców Gminy Wielgomłyny w przezwyciężaniu problemów i kwestii społecznych.

Wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Zintegrowany system wsparcia rodzin oraz integracji społeczności lokalnej.
2. Integracja i wsparcie dla osób niepełnosprawnych i dotkniętych długotrwałą chorobą.
3. Przeciwdziałanie zjawisku uzależnień i ich negatywnych następstw.

Działania mogą być realizowane na różnych poziomach poczynając od współpracy partnerskiej, aż po zlecenie realizacji zadań publicznych w trybie określonym przepisami prawa. W zlecaniu zadań preferowane będą procedury oparte na przepisach ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, promujące działania miejscowych organizacji pożytku publicznego z zachowaniem zasad konkurencyjności i najwyższej jakości rezultatów. Programy i projekty muszą być zbieżne z założeniami niniejszej Strategii oraz tak zaplanowane, aby wpisywały się w strukturę celu głównego Strategii lub celów szczegółowych, zaś efekty realizacji programu lub projektu wpływały na osiągnięcie celu głównego Strategii

Wyznaczono trzy priorytety

I. RODZINA

II. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I OSOBY STARSZE

III. UZALEŻNIENIA I PROBLEMY Z TYM ZWIĄZANE

CEL STRATEGICZNY I Zintegrowany system wsparcia rodzin oraz integracja społeczności lokalnej		
I cel operacyjny: ZMNIEJSZENIE ROZMIARÓW UBÓSTWA		
<i>Cele szczegółowe</i>	<i>Wskaźniki realizacji</i>	<i>Źródła finansowania</i>
Diagnozowanie sytuacji osób i rodzin	Liczba osób i rodzin objętych diagnozą	Środki własne gminy
Pomoc osobom i rodzinom zgodnie z przepisami prawa	Liczba osób i rodzin objętych pomocą i wsparciem	Środki własne gminy, środki na zadania zlecone, powierzone, środki UE
Realizowanie programów w zakresie dożywiania dzieci w szkołach, wyprawki szkolnej, stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych	Liczba dzieci objętych pomocą	Środki własne gminy, środki na zadania zlecone, powierzone, środki UE
Zatrudnienie w GOPS zgodnie z obowiązującymi przepisami i potrzebami	Liczba zatrudnionych pracowników socjalnych/wymiar etatu	Środki własne, dotacja w rozdziale 85219, środki UE
Praca socjalna na rzecz mieszkańców gminy	Liczba osób i rodzin objętych pracą socjalną	Środki własne
Współpraca podmiotów zajmujących się problematyką społeczną	Liczba spotkań/konsultacji	Środki własne
II cel operacyjny: ZASPOKAJANIE PODSTAWOWYCH POTRZEB OSÓB I RODZIN – wsparcie rodzin zagrożonych dysfunkcjami		
<i>Cele szczegółowe</i>	<i>Wskaźniki realizacji</i>	<i>Źródła finansowania</i>
Realizacja Gminnego Programu Wsparcia Rodziny – kontynuowanie zatrudnienia Asystenta Rodziny	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny/wymiar etatu	Środki własne gminy, programy rządowe
Obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba zorganizowanych spotkań ZI i grup roboczych	Środki własne gminy
Realizacja założeń Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy	Liczba zrealizowanych założeń	Środki własne gminy
Podniesienie kompetencji	Liczba	Środki własne gminy,

wychowawczych rodziców poprzez udział w szkoleniach, prelekcjach	zorganizowanych spotkań	środki UE
Integracja działań na rzecz rodziny	Liczba spotkań, liczba osób uczestniczących w spotkaniach	Środki własne gminy

III cel operacyjny: WSPARCIE RODZIN W PRAWIDŁOWYM WYPEŁNIANIU FUNKCJI RODZICIELSKICH

<i>Cele szczegółowe</i>	<i>Wskaźniki realizacji</i>	<i>Źródła finansowania</i>
Kompleksowe wsparcie rodzin w pełnieniu jej funkcji wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych	Liczba udzielonych świadczeń, liczba rodzin objętych wsparciem	Środki własne gminy, programy rządowe
Stworzenie możliwości korzystania z pomocy prawnej, psychologicznej	Liczba udzielonych świadczeń, liczba rodzin objętych wsparciem	Środki własne gminy, programy rządowe
Edukowanie rodzin w zakresie racjonalnego gospodarowania domowym budżetem	Liczba rodzin objętych wsparciem	Środki własne gminy, środki UE
Współpraca podmiotów działających na rzecz wspierania rodziny	Liczba spotkań, liczba osób uczestniczących w spotkaniach	Środki własne gminy
Zapewnienie dostępu do wszystkich form wspierania rodziny, w tym osobom i rodzinom, które planują urodzenie lub przysposobienie dziecka	Liczba zapewnionych i zrealizowanych godzin poradnictwa specjalistycznego	Środki własne gminy, programy rządowe

IV cel operacyjny: ROZWÓJ PARTNERSTWA LOKALNEGO W ZAKRESIE WSPARCIA RODZINY

<i>Cele szczegółowe</i>	<i>Wskaźniki realizacji</i>	<i>Źródła finansowania</i>
Promowanie różnych form integracji, programów wspierających rodziny	Liczba zorganizowanych programów/projektów, liczba rodzin objętych wsparciem	Środki własne gminy, programy rządowe
Wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz całych rodzin	Liczba zorganizowanych programów/projektów, liczba rodzin objętych wsparciem	Środki własne gminy, programy rządowe
Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej działającej na rzecz wspomagania rodzin oraz umacniania w nich więzi rodzicielskich i kształtowania	Liczba zorganizowanych programów/projektów, liczba rodzin objętych	Środki własne gminy, środki UE

właściwych relacji rodzinnych	wsparciem	
V cel operacyjny: AKTYWIZACJA ZAWODOWA OSÓB BEZROBOTNYCH		
Cele szczegółowe	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
Rozpowszechnianie informacji nt. ofert pracy, usług poradnictwa i rozwoju zawodowego, szkoleń, staży, praktyk i robót publicznych	Liczba rozpowszechnionych informacji	Środki własne gminy
Udzielanie porad w zakresie założenia i prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba udzielonych porad	Środki własne gminy
Monitorowanie bezrobocia na terenie gminy i współpraca z PUP Radomsko w celu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	Liczba spotkań nt. aktywizacji bezrobotnych, liczba uczestników	Środki własne gminy, środki UE
Zapewnienie środków finansowych dla osób i rodzin borykających się z długotrwałym bezrobociem	Liczba osób korzystających z pomocy finansowej GOPS z powodu bezrobocia	Środki własne gminy, dotacje celowe
Praca socjalna z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny	Liczba zawartych kontraktów	Środki własne gminy
Prognoza zmian wskutek realizacji celu strategicznego nr I		
- wzrost wiedzy w zakresie prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich; - obniżenie liczby rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi; - zwiększenie dostępności wsparcia, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci; - zróżnicowanie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby osób biorących w nich udział; - zwiększony poziom wrażliwości mieszkańców na problemy rodzin dysfunkcyjnych; - zredukowanie skali występowania przemocy w rodzinie; - redukcja bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego; - spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej; - zwiększenie liczby osób zatrudnionych; - wzrost liczby inwestorów i podmiotów gospodarczych zarejestrowanych lub prowadzących działalność na terenie gminy		

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I DŁUGOTRWAŁA CHOROBA

CEL STRATEGICZNY II Integracja i wsparcie dla osób niepełnosprawnych i dotkniętych długotrwałą chorobą

I cel operacyjny: PEŁNY UDZIAŁ W ŻYCIU SPOŁECZNYM OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I DŁUGOTRWALE CHORYCH		
<i>Cele szczegółowe</i>	<i>Wskaźniki realizacji</i>	<i>Źródła finansowania</i>
Wsparcie w postaci usług opiekuńczych	Liczba osób zatrudnionych w charakterze Opiekunki GOPS/wymiar etatu	Środki własne gminy, programy rządowe
Stworzenie punktu informacyjnego dla osób starszych – informowanie o możliwościach skorzystania z pomocy np. PCPR, PFRON	Liczba godzin w tygodniu	Środki własne gminy
Zapewnienie dla osób z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z usług specjalistycznych, w tym z pomocy asystenta osoby niepełnosprawnej	Liczba godzin specjalistycznych usług opiekuńczych	Środki własne gminy, programy rządowe
Promocja wolontariatu obejmującego pomoc w załatwianiu spraw życia codziennego osób z niepełnosprawnościami lub długotrwale chorymi	Liczba wolontariuszy	Środki własne gminy
Dostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych	Liczba i zakres zlikwidowanych barier w przestrzeni publicznej	Środki własne gminy, PFRON
Organizowanie różnorodnych wydarzeń z myślą o rozwoju i integracji osób z niepełnosprawnościami (wycieczki, zajęcia edukacyjne i kulturalne)	Liczba zorganizowanych inicjatyw, programów i wydarzeń	Środki własne gminy, środki UE
Inicjonowanie i wdrażanie projektów oraz programów na rzecz osób niepełnosprawnych nieaktywnych zawodowo	Liczba projektów/programów, liczba miejsc pracy	Środki własne gminy, środki UE
Pomoc finansowa i rzeczowa dla osób z niepełnosprawnościami lub dotkniętych długotrwłą chorobą oraz dla ich rodzin i opiekunów faktycznych	Liczba osób którym udzielono pomocy/wsparcia	Środki własne gminy, środki na zadania zlecone i powierzone
II cel operacyjny: POLEPSZENIE SYTUACJI SENIORÓW		
<i>Cele szczegółowe</i>	<i>Wskaźniki realizacji</i>	<i>Źródła finansowania</i>
Organizowanie i wspieranie wydarzeń wspierających integrację	Liczba wydarzeń organizowanych z	Środki własne gminy, programy rządowe

międzypokoleniową (np. wigilie dla samotnych seniorów)	myślą o osobach starszych	
Wsparcie dla organizacji pozarządowych, które działają na rzecz seniorów	Liczba inicjatyw	Środki własne gminy
Popularyzowanie idei aktywnej starości, sprzyjającej zachowaniu sprawności i samodzielności w życiu społecznym i zawodowym	Liczba wydarzeń organizowanych z myślą o osobach starszych	Środki własne gminy, środki UE
Pomoc finansowa i rzeczowa dla seniorów udzielana przez GOPS	Liczba seniorów korzystających z pomocy społecznej	Środki własne gminy, środki na zadania zlecone i powierzone
Prowadzenie pracy socjalnej	Liczba seniorów objętych pomocą w formie pracy socjalnej	Środki własne gminy
Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych	Środki własne gminy, środki na zadania zlecone

III cel operacyjny: AKTYWIZACJA I WSPARCIE OSÓB UPOŚLEDZONYCH I CHORYCH PSYCHICZNIE

<i>Cele szczegółowe</i>	<i>Wskaźniki realizacji</i>	<i>Źródła finansowania</i>
Wspieranie kształcenia integracyjnego w przedszkolach i szkołach	Liczba uczniów korzystających z kształcenia integracyjnego	Środki własne gminy, dotacje
Podjęcie działań edukacyjno – wychowawczych, w szczególności prowadzenia przez szkoły zajęć radzenia sobie ze stresem i emocjami w zakresie ochrony zdrowia psychicznego	Liczba uczestników przeprowadzonych szkoleń	Środki własne gminy, środki UE
Opracowanie Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego	Wskaźniki przyjęte w programie	Środki własne gminy

Prognoza zmian wskutek realizacji celu strategicznego nr II

- poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych i dotkniętych długotrwałą chorobą;
- zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym;
- zwiększenie poziomu świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zalet aktywnego trybu życia;
- zwiększenie wrażliwości mieszkańców na potrzeby i problemy osób niepełnosprawnych oraz seniorów;
- zwiększenie liczby osób usprawnionych i zatrudnionych

UZALEŻNIENIA I PROBLEMY Z TYM ZWIĄZANE

CEL STRATEGICZNY III Przeciwdziałanie zjawisku uzależnień i ich negatywnych następstw		
I cel operacyjny: <i>POMOC OSOBOM I RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ</i>		
<i>Cele szczegółowe</i>	<i>Wskaźniki realizacji</i>	<i>Źródła finansowania</i>
Monitorowanie skali występowania uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych na obszarze gminy	Liczba osób uzależnionych	Środki własne gminy
Popularyzowanie zdrowego i aktywnego trybu życia, w tym poza środowiskiem internetowym	Liczba wydarzeń	Środki własne gminy, środki UE
Profilaktyka adresowana do wszystkich grup wiekowych	Liczba i nakład zakupionych publikacji tematycznych i materiałów edukacyjnych	Środki własne gminy
Podejmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osób uzależnionych oraz członków ich rodzin	Liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe	Środki własne gminy
Pomoc członkom rodzin osób uzależnionych	Liczba osób, które skorzystały z pomocy	Środki własne gminy, dotacje
Organizowanie szkoleń dla pracowników służb społecznych i wszystkich osób pracujących z rodzinami w obszarze rozpoznawania i reagowania na uzależnienie	Liczba osób, które odbyły szkolenie	Środki własne gminy, środki UE
Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Liczba przeprowadzonych kontroli	Środki własne gminy
Szkolenia informacyjne skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych	Liczba osób biorących udział w szkoleniach	Środki własne gminy
Współpraca i wspieranie podmiotów oraz osób fizycznych prowadzących działania z zakresu profilaktyki uzależnień	Liczba spotkań	Środki własne gminy
II cel operacyjny: <i>ZMIEJSZENIE SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY</i>		
<i>Cele szczegółowe</i>	<i>Wskaźniki realizacji</i>	<i>Źródła finansowania</i>

Monitorowanie skali występowania zjawiska przemocy na obszarze gminy	Liczba rodzin, w których występuje przemoc	Środki własne gminy
Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” – tworzenie indywidualnych planów pomocy.	Liczba prowadzonych procedur	Środki własne gminy
Udzielanie wieloaspektowej pomocy dla rodzin z problemem przemocy, zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, socjalnego oraz pomocy terapeutycznej.	Liczba osób korzystających z pomocy	Środki własne gminy, środki UE
Włączanie osób bliskich do sieci wsparcia, aktywizowanie najbliższego otoczenia do wspólnego rozwiązywania problemów i sytuacji kryzysowych	Liczba osób wspomagających	Środki własne gminy, środki UE
Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy	Liczba osób korzystających z wsparcia	Środki własne gminy

III cel operacyjny: DOSKONALENIE WSPÓŁPRACY SŁUŻB I INSTYTUCJI W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

<i>Cele szczegółowe</i>	<i>Wskaźniki realizacji</i>	<i>Źródła finansowania</i>
Wypracowanie optymalnych metod współpracy w zakresie tworzenia i doskonalenia gminnego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie	Liczba opracowanych metod	Środki własne gminy
Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	Liczba posiedzeń GKRPA	Środki własne gminy
Monitoring pracy Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba posiedzeń zespołu i grup roboczych	Środki własne gminy
Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Liczba zrealizowanych celów	Środki własne gminy

IV cel operacyjny: PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ I KSZTAŁTOWANIE KONSTRUKTYWNYCH POSTAW WOBEC ZJAWISKA UZALEŻNIENIA I PRZEMOCY W RODZINIE

<i>Cele szczegółowe</i>	<i>Wskaźniki realizacji</i>	<i>Źródła finansowania</i>
-------------------------	-----------------------------	----------------------------

Rozpowszechnianie materiałów o charakterze edukacyjno – informacyjnym związanych ze zjawiskiem uzależnienia i przemocy w rodzinie	Liczba rozpowszechnionych materiałów, liczba własnych opracowań	Środki własne gminy
Organizowanie kampanii edukacyjnych, konferencji na temat zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie	Liczba wydarzeń	Środki własne gminy, programy rządowe
Realizacja programów profilaktycznych, oddziaływań prewencyjnych	Liczba zrealizowanych programów	Środki własne gminy, programy rządowe
Organizowanie szkoleń pracowników służ społecznych, oświaty, ochrony zdrowia w obszarze zapobiegania, rozpoznawania i reagowania w sytuacji przemocy domowej	Liczba szkoleń, liczba pracowników biorących udział w szkoleniach	Środki własne gminy, środki unijne
Prognoza zmian wskutek realizacji celu strategicznego nr III		
- poprawa sytuacji osób i rodzin dotkniętych uzależnieniem lub przemocą w rodzinie; - rozwój społeczeństwa obywatelskiego na poziomie gminy - zwiększenie poziomu świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy domowej; - zwiększenie wrażliwości mieszkańców na potrzeby i problemy osób uzależnionych, współuzależnionych i dotkniętych przemocą domową; - zwiększenie efektywnej współpracy służb zajmujących się zjawiskiem uzależnień i przemocy domowej oraz wyższy standard usług świadczonych w tym zakresie.		

PODMIOTY REALIZUJĄCE, PARTNERZY I KOORDYNATOR

Realizatorem działań przewidzianych w niniejszej Strategii jest Gmina Wielgomłyny – Rada Gminy Wielgomłyny, jako organ uchwałodawczy oraz Wójt Gminy Wielgomłyny, jako organ wykonawczy.

Poza tym Strategię będą realizować następujące podmioty, które mają powierzone zadania w zakresie swojej właściwości:

- Urząd Gminy Wielgomłyny;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Placówki oświatowe;
- Gminny Ośrodek Zdrowia;
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu;
- Gminna Biblioteka Publiczna;
- Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze;
- Inne instytucje i podmioty pracujące z osobami i rodzinami dotkniętymi problemem uzależnień, jak również w zakresie wspierania rodziny, przeciwdziałania przemocy i polityki senioralnej.

Z uwagi na obszerny zakres działań przewidzianych w niniejszej strategii, wśród partnerów w realizacji celów strategicznych należy wskazać zarówno na instytucje

rządowe i samorządowe oraz przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe, w tym w szczególności:

- Policja;
- Sądy i prokuratura;
- Narodowy Fundusz Zdrowia;
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, w tym spółdzielnie socjalne, kościoły i związki wyznaniowe;
- Instytucje rynku pracy;
- Uczelnie i inne podmioty szkolnictwa wyższego;
- Powiatowy Urząd Pracy w Radomsku;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku;
- Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi;
- Inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, pracodawcy;
- Samorządy gospodarcze i zawodowe;
- Niepubliczne placówki ochrony zdrowia;
- Placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, ośrodki wsparcia, domy pomocy społecznej, w tym domy w powiecie i województwie;
- Społeczność lokalna.

Zgodnie z art. 110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, za koordynację i wdrożenie założeń niniejszej Strategii odpowiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgomłynach

WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Cele przedstawione w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022 – 2030 w Gminie Wielgomłyny będą realizowane zwłaszcza w ramach wdrażania w życie postanowień następujących, szczegółowych programów w gminie: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gminny Program Wpierania Rodziny, Program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003r o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Wszystkie podmioty, które podejmują czynności w ramach niniejszej Strategii prowadzą na bieżąco monitoring swoich działań. W kwietniu każdego roku obowiązywania Strategii, każdy z podmiotów gminnych zaangażowanych w realizację Strategii sporządzi ocenę stopnia realizacji swoich działań w roku poprzednim. W oparciu o przedmiotowe informacje GOPS sporządzi coroczny raport. Poza oceną wdrożenia celów strategicznych, dokument będzie zawierał propozycję rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowania raportu monitoringowego Wójt Gminy może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących i współpracujących przy wdrażaniu Strategii, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgomłynach.

ŹRÓDŁA I RAMY FINANSOWE

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wielgomłyny” obejmują lata 2022-2030, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób ciągły zdefiniowane cele operacyjne i szczegółowe. Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu Gminy;
- środki przekazane Gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszy krajowych (PFRON);
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Unii Europejskiej;
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Rozwiązywania problemów państwo pozostawiło w dużej mierze samorządom – można tu wymienić: politykę senioralną, politykę rodzinną, nowe programy dla rodzin w pieczy zastępczej czy przemocy. Przy wydłużającym się życiu pojawiają się problemy opieki nad seniorami, nie tylko w ich własnych domach, ale także w zakresie zapewnienia specjalistycznej opieki lekarskiej i opieki pielęgniarskiej. Realizacja Strategii, poprzez wdrażanie celów i zadań zaowocuje minimalizacją zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Zakłada się, że realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022 – 2030 w Gminie Wielgomłyny przyniesie:

- pełną diagnozę problemów społecznych i ocenę stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z monitoringiem;
- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu informacji między tymi podmiotami;
- wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej oraz zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie;
- poprawę jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych;
- rozszerzenie zakresu usług dla seniorów;
- wzmocnienie roli i pozycji osób starszych w społeczności lokalnej;
- efektywniejszy udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym;
- stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu wsparcia rodzin zapewniającego różnorodne formy pomocy;
- podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich;
- stworzenie dogodnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży;
- zwiększenie poziomu świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień;
- zwiększenie udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia;
- zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie.

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe tylko przy pełnym zaangażowaniu wszystkich instytucji, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz społeczności lokalnej. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.